

“(On)schuldig?”

Mensen die mij een beetje kennen, weten dat ik een meer dan gemiddelde interesse heb in de twee wereldoorlogen die onze aardbol in de twintigste eeuw hebben geteisterd. Een liefhebberij die overigens ook door mijn kantoorgenoten wordt gedeeld en tijdens menig lunch voor gesprekstof zorgt. Het krantenbericht van het afgelopen weekend over de mogelijke onschuld van Marinus van der Lubbe was dan ook al snel een dankbaar onderwerp van gesprek.

rinus was gelukt vrijgesproken te worden, werd ook de rechterlijke macht in Duitsland grondig herzien. Van onafhankelijke rechtspraak – één van de hoekstenen van een democratische samenleving – was al snel geen sprake meer. Alle rechters waren loyaal aan de nazipartij en beoordeelden vanuit dat oogpunt hun zaken. Rechters die daar niet aan wilden meewerken, werden ontslagen en gevangen gezet.

Om uw herinnering een beetje op te frissen: Van der Lubbe is in Duitsland in 1933 ter dood veroordeeld voor het in brand steken van de Rijksdag in Berlijn op 27 februari van datzelfde jaar. Hij was een nagenoeg blinde metselaar, lid van de communistische partij en afgereisd naar de Duitse hoofdstad om daar te protesteren tegen het opkomende nationaal socialisme.

Met hem werden nog drie andere leden van de communistische partij terecht gesteld. Omdat Marinus geen prater was en de andere verdachten wel goed van tongriem gesneden waren, was Van der Lubbe uiteindelijk de enige werd veroordeeld. Een vonnis dat voor juristen in meerdere opzichten zeer interessant is.

Adolf Hitler was in februari 1933 net benoemd tot Rijkskanselier van Duitsland en gebruikte de brandstichting per direct om een groot deel van de macht naar zich toe te trekken. Burgers werden hun grondrechten ontnomen en nog diezelfde nacht vonden er invallen in partijkantoren plaats en werden er meer dan duizend politieke tegenstanders van de nazi's opgepakt.

Vrijwel direct na de brandstichting rees al de vraag of Marinus wel daadwerkelijk de dader was of dat er simpelweg een zondebok was gezocht. De vuurzee in de Rijksdag kwam de nazi's immers verdacht goed uit. In het recente krantenartikel wordt melding gemaakt van een lid van een naziknokploeg die na de oorlog bij een notaris een verklaring heeft laten opstellen waarin hij heeft opgetekend dat de Rijksdag al in brand stond toen hij in de ochtend van de 27ste februari 1933 met Van der Lubbe bij het parlamentsgebouw arriveerde. Van der Lubbe was eerder die ochtend al door hem aangehouden voor een andere akkefietje. Hij kon de brand dus simpelweg niet gepleegd hebben.

Dergelijke zaken zijn dankbaar voer voor complottheorieën. In mijn optiek bewijst de 'zaak Van der Lubbe' in elk geval dat het hebben van een deugdelijke procesvertegenwoordiging in samenwerking met een in de grondwet gefundeerd rechtssysteem onontbeerlijk zijn in een moderne democratische samenleving. Zeker in een tijd waarin steeds meer excentrieke eenlingen de bestuurlijke touwtjes in handen krijgen...

Omdat het de drie medeverdachten van Ma-

Mr. G.G.J. Geertings

Dronkers & Dronkers

ADVOCATEN

Willem II Singel 43 • 6041 HR Roermond • 0475-723333
St. Annalaan 21, 6214 AA Maastricht • 043-4100120
www.dronkersendronkers.nl • info@dd-advocaten.nl